

**Uchwała Nr XLVI/310/2018
Rady Powiatu Strzyżowskiego
z dnia 25.04.2018 roku**

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Strzyżowskiego
na lata 2018-2025**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1868 z późn. zm.), w związku z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).

Rada Powiatu Strzyżowskiego uchwala, co następuje:

§1

Przyjmuje Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Strzyżowskiego na lata 2018-2025 stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§2

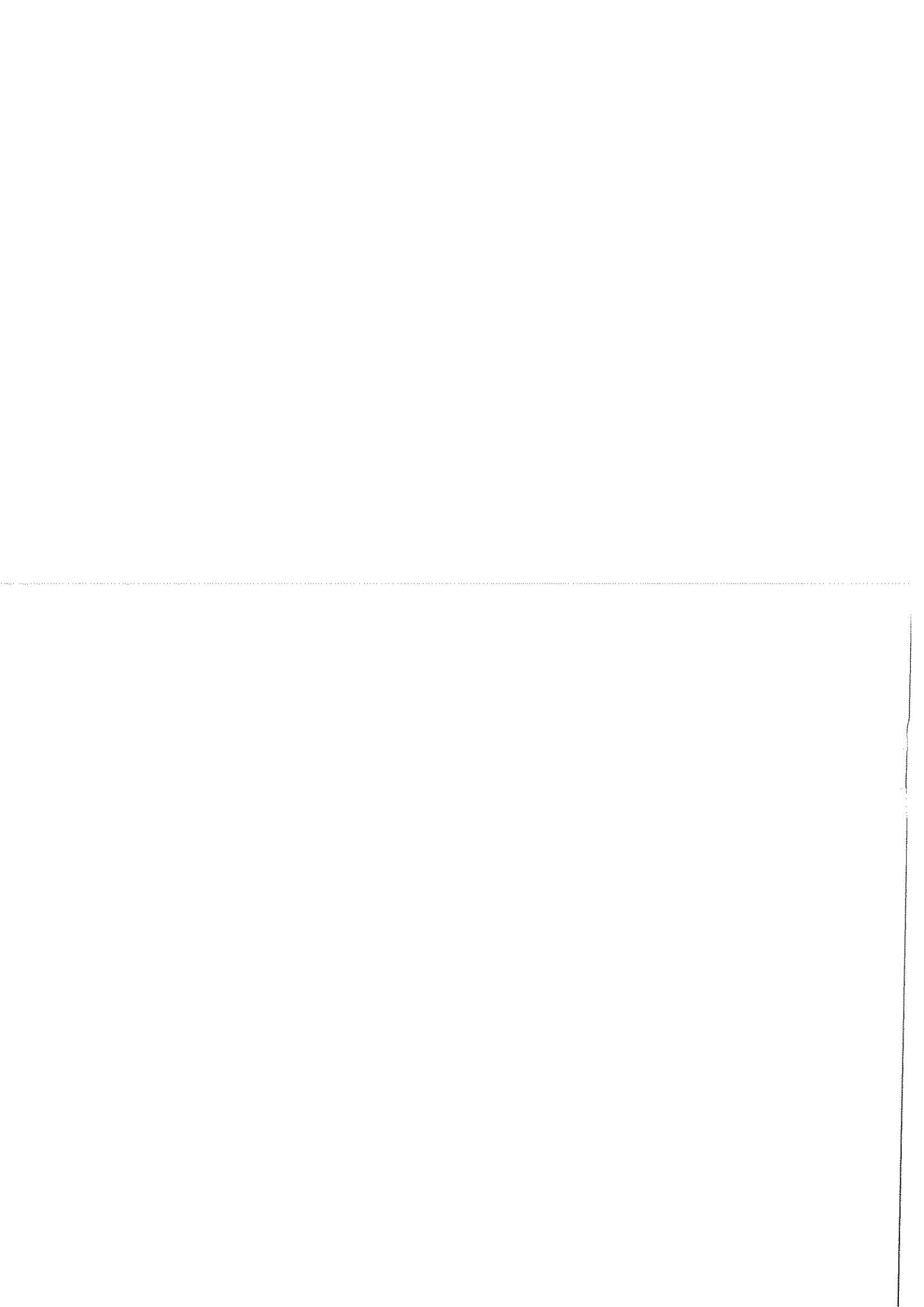
Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Strzyżowskiego.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marek Jurzysta

Powiatowy Program

Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

oraz

Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

---

na lata 2018-2025

Spis treści

I.	WSTĘP	3
II.	WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH.....	4
III.	DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	4
IV.	ZADANIA SAMORZĄDÓW TERYTORIALNYCH, SŁUŻB SPOŁECZNYCH ORAZ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W DZIEDZINIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZMOCY W RODZINIE	17
V.	CELE, ZAŁOŻENIA ORAZ ADRESACI PROGRAMU	22
VI.	FORMY REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.....	23
VII.	OBSZARY, KIERUNKI DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU.....	26
VIII.	PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU ORAZ ZASADY FINANSOWANIA I MONITOROWANIA.....	34

I. WSTĘP

Przemoc jest zjawiskiem coraz bardziej powszechnym. Można się z nią zetknąć nie tylko w filmach i programach informacyjnych, ale niestety coraz częściej na ulicy, w szkole i we własnym otoczeniu. Przemoc w rodzinie jest tym rodzajem przemocy w stosunku do osób bliskich, której ujawnienie jest wyjątkowo trudne. Przemoc kierowana jest głównie ku osobom zależnym i określona jest jako zespół atakujących, nadzorujących i kontrolujących zachowań o charakterze fizycznym, seksualnym i emocjonalnym, których celem jest zniewolenie ofiary, wyeliminowanie jej suwerenności, podporządkowanie jej myśli i działań żądaniom i potrzebom sprawcy.

Zjawisko przemocy w rodzinie doczekało się definicji prawnej zawartej w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), która stanowi, że jest to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Ustawa ta jednocześnie nakłada na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określając zakres pomocy udzielanej ofiarom oraz wskazując środki mające na celu oddziaływania wobec osób stosujących przemoc.

Realizując obowiązek wynikający z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie opracowało Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018 – 2025, zwany dalej Programem. W Programie tym wskazano konieczność kontynuowania działań informacyjnych, profilaktycznych, specjalistycznej pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, a także prowadzenia terapii ze sprawcami przemocy.

Program jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2011-2017. Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Powiat na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy. Podejmowane dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy jak również w sferze działań prewencyjnych. Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

Zadaniem Programu jest wprowadzenie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, realizację programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, a także upowszechnienie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

II. WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).
2. Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.).
3. Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 682).
5. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.).
6. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 783 z późn. zm.).
7. Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1868 z późn. zm.).
8. Uchwałę nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020. (M.P. z 2014 r. poz. 445).

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, iż jest intencjonalna (zamierzone działanie mające na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary), narusza prawa i dobra osobiste ofiary przemocy, powoduje cierpienie i ból oraz poczucie bezsilności.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy :

1. **Przemoc fizyczna**, np.: popychanie, kopanie, szczypanie, bicie.
2. **Przemoc psychiczna**, np.: wyśmiewanie poglądów, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, ograniczenia snu i pożywienia, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, odmowa uczuć, szacunku czy własnego zdania, wymuszanie posłuszeństwa, upokarzanie, zawstydzanie.

3. **Przemoc seksualna**, np.: gwałt, wymuszanie stosunku lub nieakceptowanych form pożycia seksualnego,
4. **Przemoc ekonomiczna**, np.: okradanie, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej lub świadome nie łożenie na utrzymanie rodziny, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka/partnera,
5. **Zaniedbanie** – zaniedbanie emocjonalno-intelektualne, np. brak fizycznego lub słownego wyrażania uczuć, brak wsparcia emocjonalnego lub zaniedbanie fizyczne, np. brak ochrony, nieadekwatna higiena i brak opieki medycznej, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, nieudzielenie pomocy.

Cykle przemocy:

1. **Faza narastania napięcia** – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe,
2. **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych,
3. **Faza miodowego miesiąca** – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

Przemoc ukierunkowana jest głównie w stosunku do osób słabych fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości i uzależnionych od sprawcy. Ofiarami przemocy najczęściej zostają dzieci i kobiety. Jednakże coraz częściej zdarza się, że mężczyźni są dotknięci przemocą w rodzinie. Szczególnie narażone na ataki przemocy są osoby niepełnosprawne i ludzie w podeszłym wieku. Bardzo często przemoc związana jest ze spożywaniem przez sprawcę alkoholu lub innych substancji odurzających.

Osoba dotknięta przemocą w rodzinie może korzystać z różnego rodzaju wsparcia, także anonimowo, zatem statystycznie uwzględniana może zostać kilkakrotnie w danych poszczególnych instytucji. Na potrzeby niniejszego Programu zebrano dane dotyczące stosowania procedury „Niebieska Karta” przez Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Policję, jak również dane dotyczące rodzaju i liczby postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie to zjawisko, które nie powinno występować. Niestety występuje i bardzo często jest ukrywana przez osoby jej doznające. Osoby dotknięte przemocą w rodzinie z różnych powodów nie chcą ujawniać tego faktu i obciążać sprawców przemocy. Osoby z najbliższego otoczenia także z trudnością decydują się na zgłaszanie podejrzenia występowania przemocy

w rodzinie, mimo świadomości rozgrywającego się w pobliżu dramatu. Osoby dotknięte przemocą domową lub osoby im bliskie najczęściej szukają wsparcia w jednostkach pomocy społecznej najbliższej miejsca zamieszkania, tj. w miejskim lub gminnym ośrodku pomocy społecznej.

W celu zdiagnozowania problemu przemocy w rodzinie na terenie powiatu strzyżowskiego, PCPR w Strzyżowie zebrało dane z ośrodków pomocy społecznej oraz jednostek policji.

Tabela Nr 1

Skala przemocy w rodzinie oraz częstotliwość jej występowania na terenie powiatu strzyżowskiego w 2017 r.

Gmina	Liczba rodzin, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie	Częstotliwość zdarzeń przemocowych w ww. rodzinach (liczba rodzin)		
		1 raz w roku	Od 2 do 5 razy w roku	6 razy w roku i więcej
Czudec	26	22	4	0
Frysztak	14	11	3	0
Niebylec	33	29	4	0
Strzyżów	53	38	15	0
Wiśniowa	24	21	3	0
RAZEM	150	121	29	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 2

Skala przemocy w rodzinie oraz częstotliwość jej występowania na terenie powiatu strzyżowskiego w 2016 r.

Gmina	Liczba rodzin, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie	Częstotliwość zdarzeń przemocowych w ww. rodzinach (liczba rodzin)		
		1 raz w roku	Od 2 do 5 razy w roku	6 razy w roku i więcej
Czudec	26	22	4	0
Frysztak	19	11	8	0
Niebylec	34	25	9	0
Strzyżów	44	33	11	0
Wiśniowa	12	10	2	0
RAZEM	135	101	34	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 3

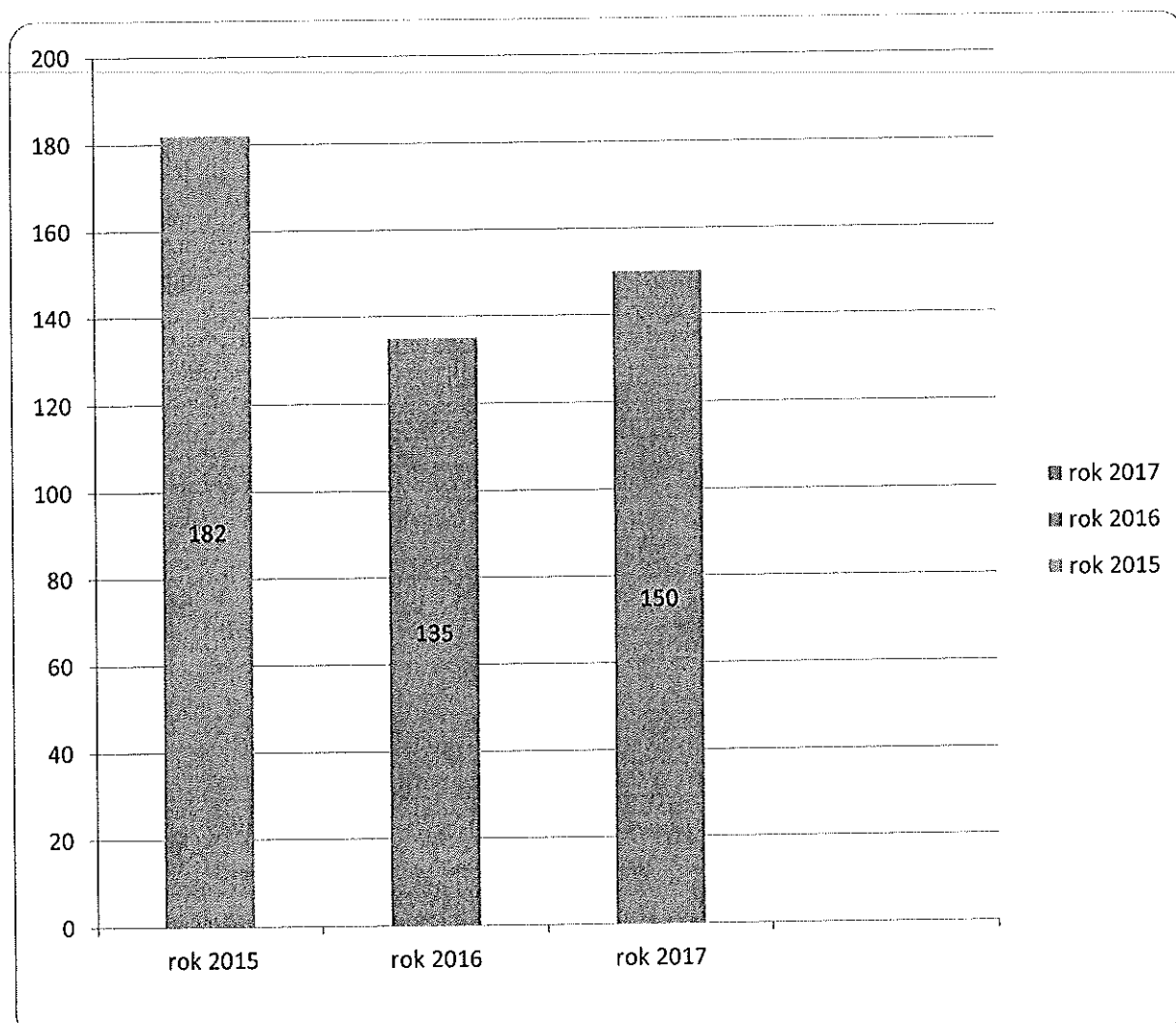
Skala przemocy w rodzinie oraz częstotliwość jej występowania na terenie powiatu strzyżowskiego w 2015 r.

Gmina	Liczba rodzin, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie	Częstotliwość zdarzeń przemocowych w ww. rodzinach (liczba rodzin)		
		1 raz w roku	Od 2 do 5 razy w roku	6 razy w roku i więcej
Czudec	31	23	8	0
Frysztak	25	19	6	0
Niebylec	30	15	15	0
Strzyżów	72	57	14	1
Wiśniowa	24	21	3	0
RAZEM	182	135	46	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Wykres Nr 1

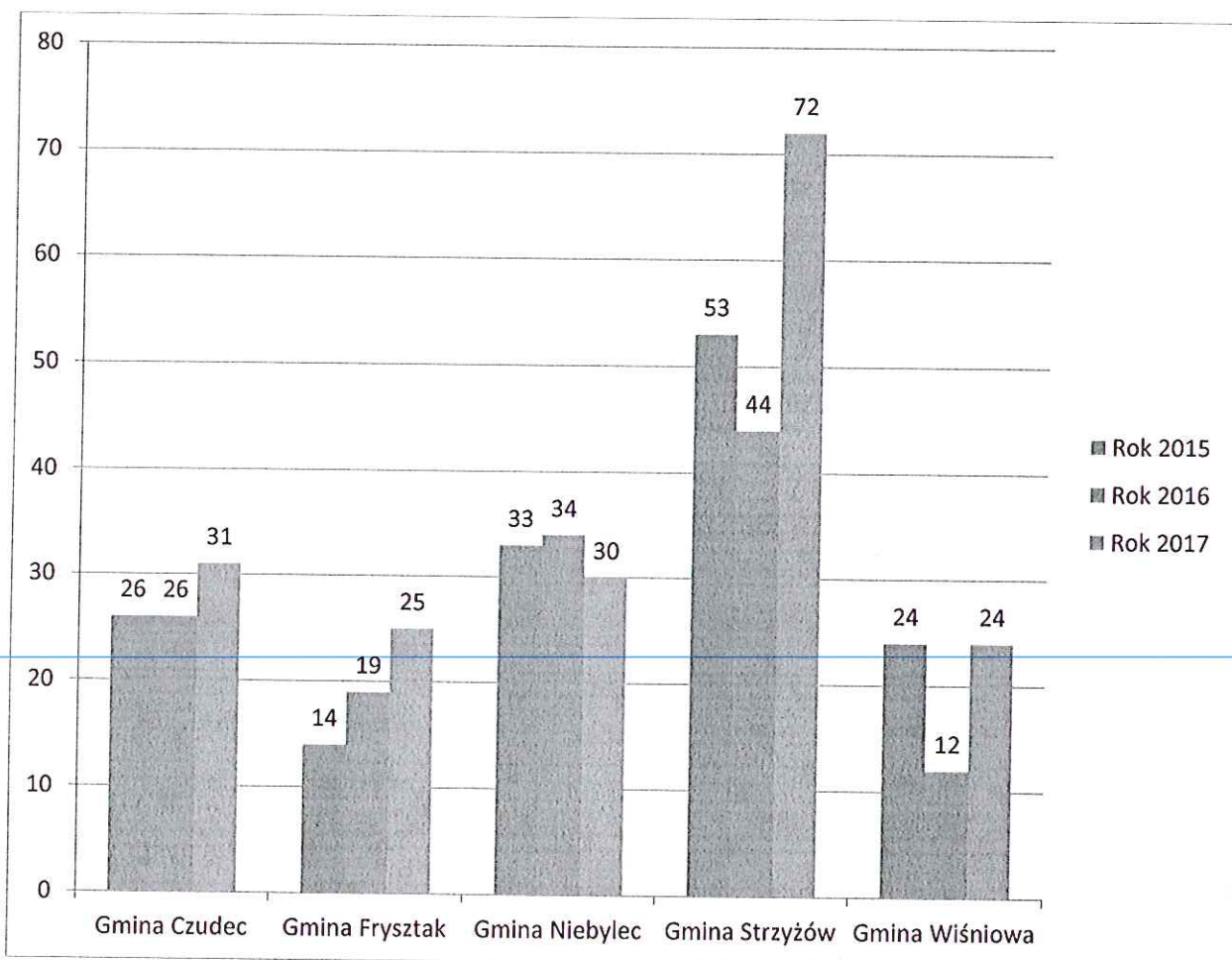
Liczba rodzin, w których występowało zjawisko przemocy domowej na terenie powiatu strzyżowskiego w latach 2015 – 2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Wykres Nr 2

Liczba rodzin, w których występowało zjawisko przemocy domowej na terenie powiatu strzyżowskiego w latach 2015 – 2017 według podziału na gminy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 4

Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie na terenie powiatu strzyżowskiego w 2017 r.

Gmina	Ogółem osoby poszkodowane	kobiety	mężczyźni	dzieci
Czudec	76	40	14	22
Frysztak	18	13	4	1
Niebylec	49	39	2	8
Strzyżów	64	44	16	4
Wiśniowa	17	11	6	0
RAZEM	224	147	42	35

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 5**Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie na terenie powiatu strzyżowskiego w 2016 r.**

Gmina	Ogółem osoby poszkodowane	kobiety	mężczyźni	dzieci
Czudec	65	29	5	31
Frysztak	21	15	4	2
Niebylec	36	27	8	1
Strzyżów	51	39	12	0
Wiśniowa	13	11	2	0
RAZEM	186	121	31	34

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

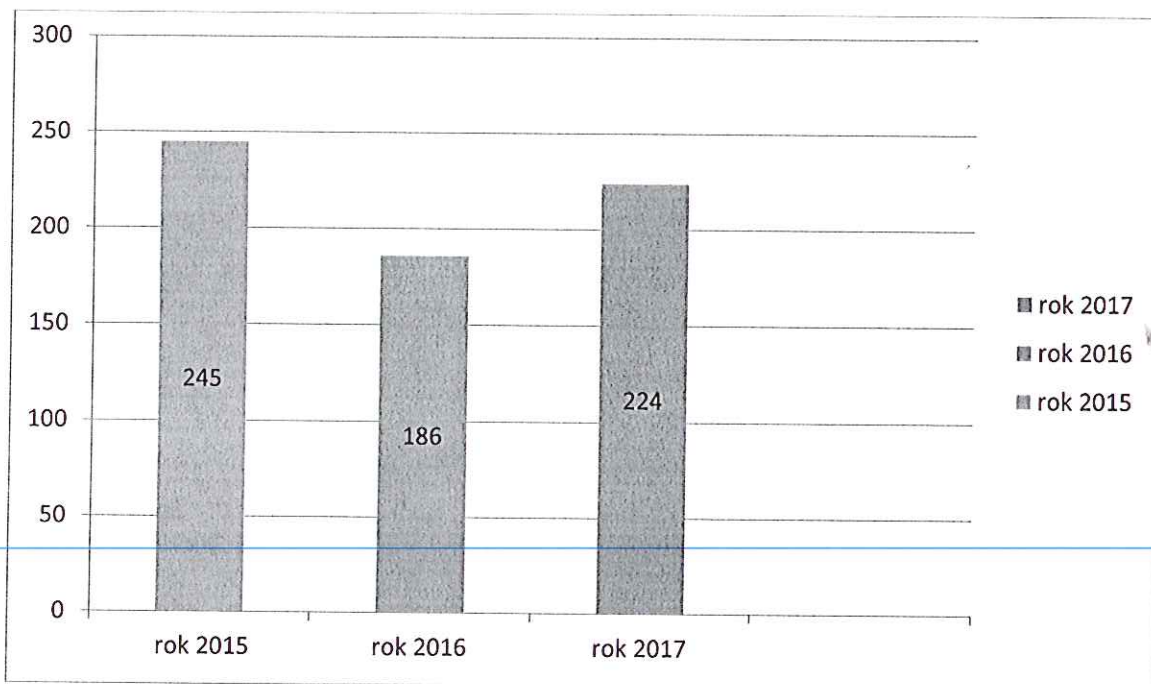
Tabela Nr 6**Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie na terenie powiatu strzyżowskiego w 2015 r.**

Gmina	Ogółem osoby poszkodowane	kobiety	mężczyźni	dzieci
Czudec	75	29	14	32
Frysztak	31	27	2	2
Niebylec	35	27	8	0
Strzyżów	79	60	16	3
Wiśniowa	25	16	8	1
RAZEM	245	159	48	38

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Wykres Nr 3

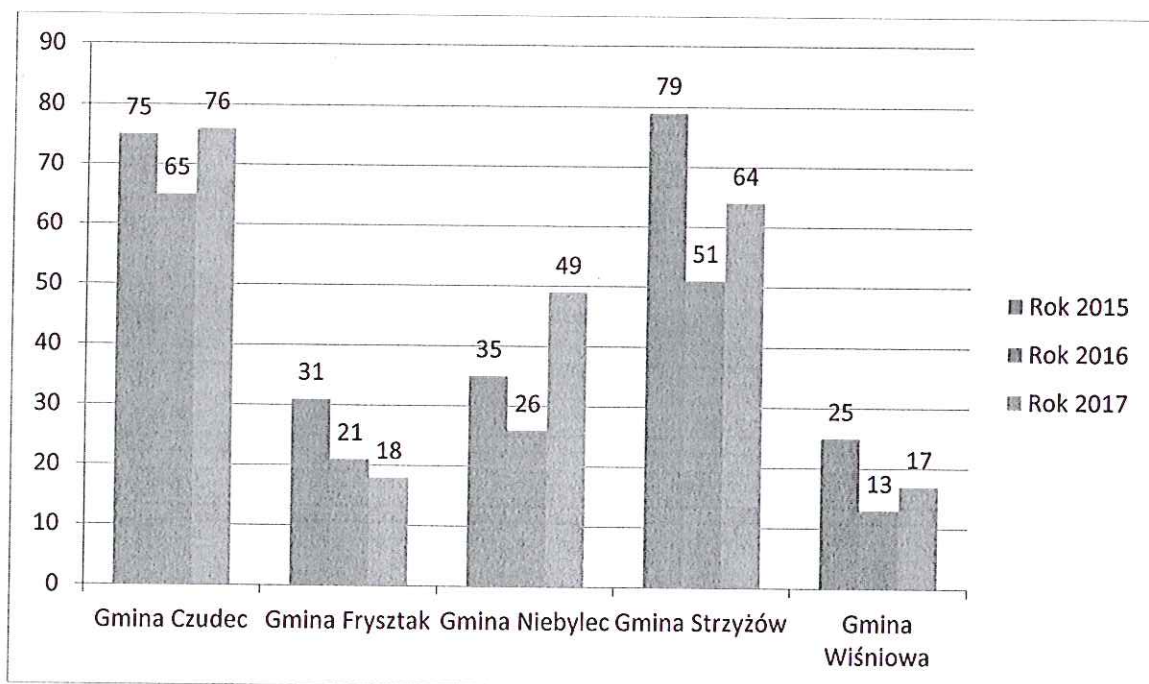
Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie na terenie powiatu strzyżowskiego w latach 2015 - 2017 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Wykres Nr 4

Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie na terenie powiatu strzyżowskiego w latach 2015 - 2017 r. według podziału na gminy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 7**Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie 2015 r.**

Gmina	Ogółem	kobiety	mężczyźni	małoletni
Czudec	31	5	26	0
Frysztak	25	2	23	0
Niebylec	29	0	29	0
Strzyżów	74	5	69	0
Wiśniowa	24	1	23	0
RAZEM	183	13	170	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 8**Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie 2016 r.**

Gmina	Ogółem	kobiety	mężczyźni	małoletni
Czudec	28	5	23	0
Frysztak	19	1	18	0
Niebylec	35	0	35	0
Strzyżów	45	3	42	0
Wiśniowa	12	0	12	0
RAZEM	139	9	130	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 9**Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie 2017 r.**

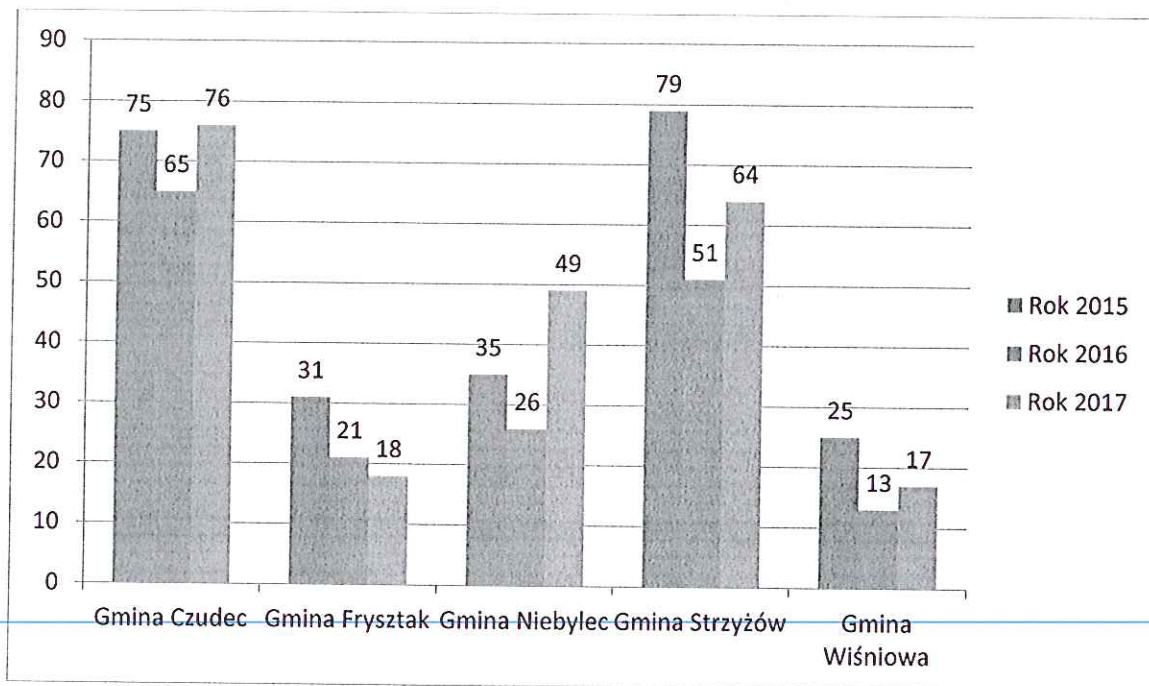
Gmina	Ogółem	kobiety	mężczyźni	małoletni
Czudec	26	0	25	1
Frysztak	14	1	13	0
Niebylec	33	2	31	0
Strzyżów	57	3	54	0
Wiśniowa	18	0	18	0
RAZEM	148	6	141	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Wykres Nr 5

Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosowały przemoc w rodzinie na terenie powiatu strzyżowskiego w latach 2015 - 2017 r. według podziału na gminy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 10

Liczba ogółem sporządzonych „Niebieskich Kart - A” w 2015 r.

Gmina	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart - A”	W tym przez przedstawicieli podmiotów wszczynających procedurę:				
		policeja	jednostki organizacyjne pomocy społecznej	gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych	oświata	ochrona zdrowia
Czudec	45	41	3	0	1	0
Frysztak	30	29	1	0	0	0
Niebylec	34	34	0	0	0	0
Strzyżów	96	95	0	0	1	0
Wiśniowa	30	28	2	0	0	0
RAZEM	235	227	6	0	2	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 11

Liczba formularzy „Niebieskich Kart - A” r. wszczynających procedurę „Niebieskie Karty” w 2016 r.

Gmina	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A”	W tym przez przedstawicieli podmiotów wszczynających procedurę:				
		policeja	jednostki organizacyjne pomocy społecznej	gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych	oświata	ochrona zdrowia
Czudec	36	34	1	0	1	0
Frysztak	20	16	2	0	2	0
Niebylec	31	30	1	0	0	0
Strzyżów	47	45	1	0	0	1
Wiśnio- wa	30	28	2	0	0	0
RAZEM	164	153	7	0	3	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 12

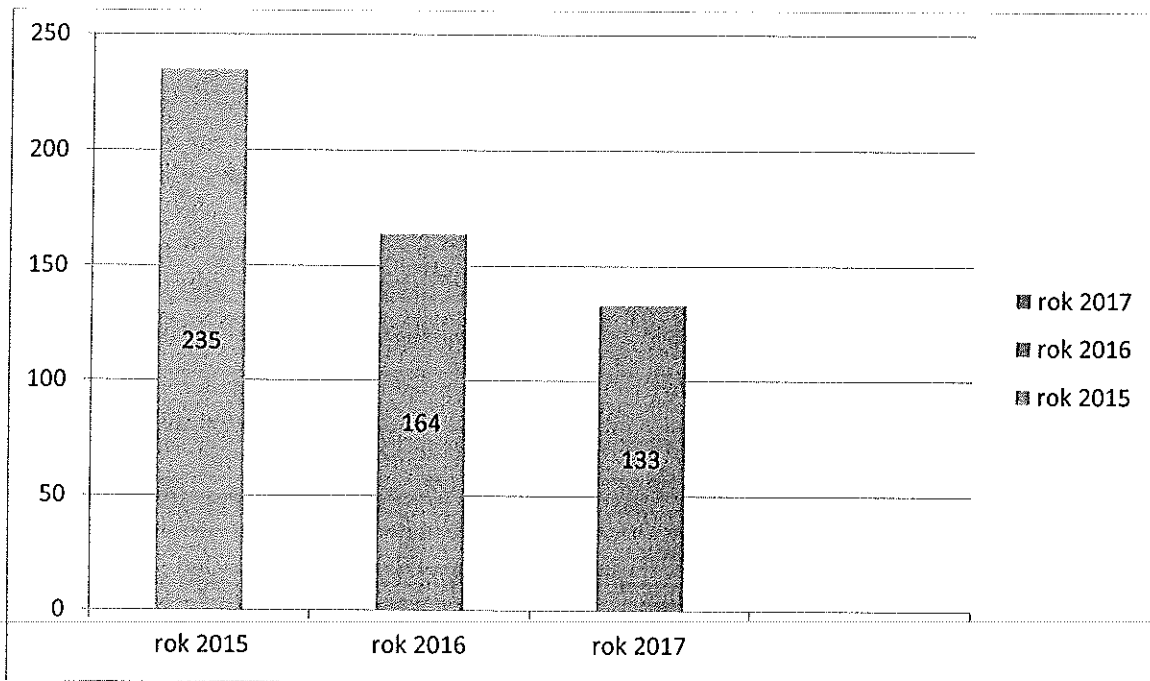
Liczba formularzy „Niebieskich Kart - A” r. wszczynających procedurę „Niebieskie Karty” w 2017 r.

Gmina	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A”	W tym przez przedstawicieli podmiotów wszczynających procedurę:				
		policeja	jednostki organizacyjne pomocy społecznej	gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych	oświata	ochrona zdrowia
Czudec	26	22	1	0	2	1
Frysztak	14	12	2	0	0	0
Niebylec	23	23	0	0	0	0
Strzyżów	53	51	2	0	0	0
Wiśnio- wa	17	17	0	0	0	0
RAZEM	133	125	5	0	2	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Wykres Nr 6

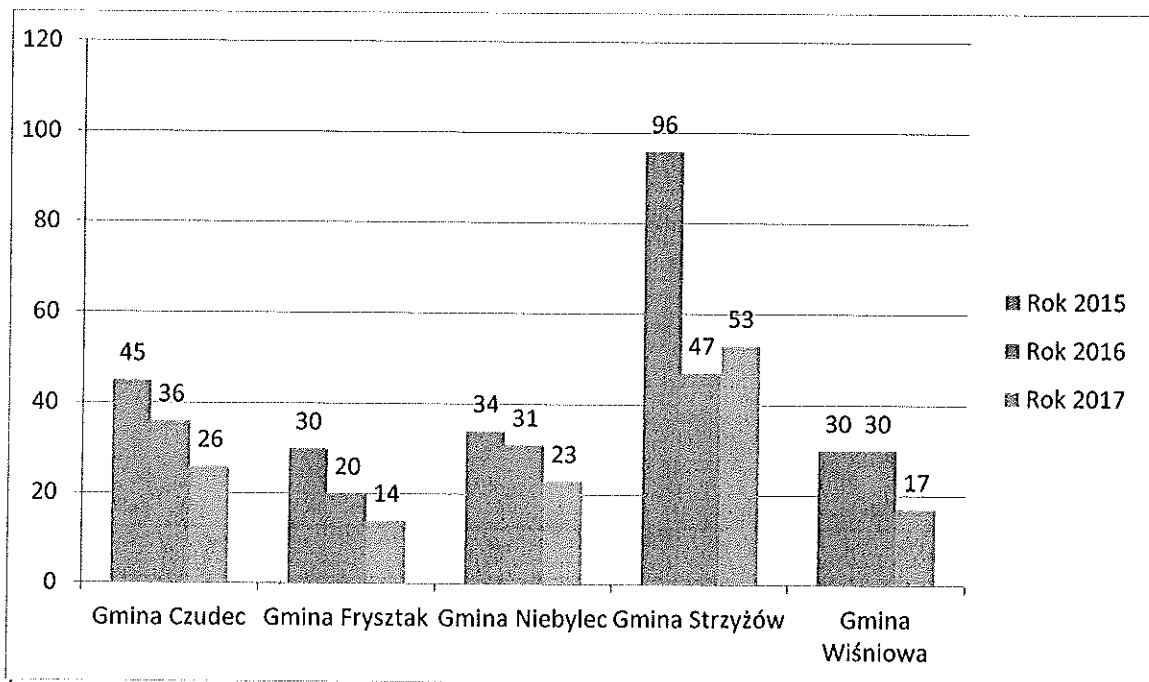
Liczba formularzy „Niebieskich Kart - A” r. wszczynających procedurę „Niebieskie Karty” na terenie powiatu strzyżowskiego w latach 2015 - 2017 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Wykres Nr 7

Liczba formularzy „Niebieskich Kart - A” r. wszczynających procedurę „Niebieskie Karty” na terenie powiatu strzyżowskiego w latach 2015 - 2017 r. według podziału na gminy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Dane zawarte w powyższych tabelach, przekazane przez ośrodki pomocy społecznej oraz Policję wskazują na to, iż coraz więcej osób obejmowanych jest procedurą „Niebieskiej Karty”. Procedura ta pozwala na skuteczniejszą pomoc osobom dotkniętym przemocą.

Tabele obrazują ilość osób, które doznały przemocy w rodzinie. Rosnąca liczba osób – ofiar przemocy może świadczyć o tym, iż zwiększa się świadomość społeczna zarówno osób, które doznały przemoc w rodzinie, jak i świadków przemocy.

Z zebranych danych wynika, iż najmniejsza liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie jest na terenie Gminy Wiśniowa. Na terenie powiatu, wśród osób dotkniętych przemocą przeważająca część stanowią kobiety oraz dzieci.

Przemoc w rodzinie najczęściej jest określana jako znęcanie się nad rodziną. Zgodnie z art. 207 § 1 k.k. kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności (...)

Sąd Najwyższy wielokrotnie precyzował w swoich orzeczeniach sposób rozumienia tego pojęcia „znęcania się”. Istota przestępstwa określonego w art. 207 § 1 k.k. polega na jakościowo innym zachowaniu się sprawcy względem pokrzywdzonego, jakże odmiennym od przypadków znieważenia, naruszenia nietykalności cielesnej itp.

Zachowanie się sprawcy przemocy w rodzinie może zostać zakwalifikowane jako znęcanie się, jeżeli:

- istnieje przewaga po stronie sprawcy nad ofiarą – fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, społeczna itp.;
- jest umyślne i dokonane z zamiarem bezpośrednim, nie jest bowiem możliwe wzajemne znęcanie się małżonków;
- ofiara nie może się przeciwstawić, bądź może to uczynić w niewielkim stopniu; znęcanie się jest niezależne od tego, czy pokrzywdzony, nad którym sprawca znęca się, sprzeciwia się mu i próbuje się bronić, czy też nie, a stosowane środki obronne nie odbierają działania sprawcy cech przestępstwa;
- zachowanie się sprawcy jest systematyczne, zwarte czasowo i miejscowo, a przede wszystkim dotkliwe i poniżające w eskalacji ponad miarę i cel przewidziany w pojedynczych czynnościach naruszających różne dobra chronione prawem, np. nietykalność ciała, godność osobistą, mienie;
- zachowanie z reguły jest wieloczynnościowe.

Jednakże zachowanie się osoby stosującej przemoc w rodzinie może nie wyczerpywać znamion przestępstwa z art. 207 § 1 k.k., ale może wyczerpywać jednostkowo znamiona przestępstw określonych w innych artykułach kodeksu karnego, np. ciężki uszczerbek na zdrowiu, naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia, groźbę karalną, zmuszenie, przestępstwo zgwałcenia, obcowanie płciowe z małoletnim, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od płacenia alimentów, naruszenie nietykalności.

Liczbę postępowań przygotowawczych związanych z przemocą domową na terenie powiatu strzyżowskiego obrazuje tabela 13.

Tabela Nr 13

Liczba postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy w rodzinie (dane przekazane przez jednostki Policji) w latach 2015-2017

Rodzaj postępowania	Wszczęte postępowania przygotowawcze		
	2015	2016	2017
Znęcanie się nad rodziną (art. 207 k.k.)	12	10	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KPP w Strzyżowie.

Dane zawarte w tabeli Nr 13 jednoznacznie wskazują, iż osoby pokrzywdzone korzystają z pomocy, w tym Policji, zgłaszają się do jednostek Policji i korzystają z możliwości ukarania sprawcy, a zatem są świadomi swoich praw. Jednakże pomoc dla ofiar przemocy w rodzinie to nie tylko zeznania w jednostce Policji, założenie „Niebieskiej Karty”. Niezbędna jest pomoc psychologiczna, prawna, a także nierzadko pomoc w postaci tymczasowego schronienia.

Pomoc rodzinie, w której jest przemoc obliuguje również do prowadzenia działań wobec sprawców. Ta część wsparcia dla rodziny przemocowej jest najtrudniejsza do zrealizowania, bowiem przyznanie się do stosowania przemocy wobec najbliższych osób jest bardzo trudne. Powiat strzyżowski oferuje co roku możliwość uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Warunkiem koniecznym jest uznanie faktu stosowania przemocy w rodzinie przez sprawcę i chęć zmiany.

Tabela Nr 14

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie

	2015	2016	2017	Razem
Liczba edycji programu	1	0	0	1
Liczba uczestników	10	0	0	10
Liczba osób, które ukończyło program	8	0	0	8

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych własnych

Z danych zawartych w tabeli 14 wynika, iż tylko w roku 2015 udało zrealizować się Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy. W latach 2016 i 2017 program się nie odbył, ponieważ nie zgłosiła się odpowiednia liczba uczestników (wymagane min. 10 osób).

IV. ZADANIA SAMORZĄDÓW TERYTORIALNYCH, SŁUŻB SPOŁECZNYCH ORAZ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W DZIEDZINIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZMOCY W RODZINIE

Zgodnie z zapisami *ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

1. poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego; interwencji kryzysowej i wsparcia;
2. ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
3. zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
4. badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
5. zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;

2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie; 3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

1. opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

1. tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
2. opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Środki na realizację i obsługę w/w zadań zapewnia budżet państwa.

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, gmina powinna udzielić schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania osobie tego pozbawionej. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego. Do zadań z zakresu pomocy społecznej dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanych przez powiat należy prowadzenie specjalistycznego poradnictwa oraz ośrodków interwencji kryzysowej. Ośrodki interwencji kryzysowej udzielają pomocy w różnorodnych sytuacjach. Ośrodki interwencji kryzysowej wykorzystywane są również w przypadku specyficznych zagrożeń, takich jak klęski żywiołowe: trzęsienia ziemi, powódzie.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach

ustawy o pomocy społecznej lub ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Związek nadużywania alkoholu z występowaniem przemocy w rodzinie jest niezaprzeczalny, ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, nakłada na gminy obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, udziela się pomocy psychologicznej i prawnej. Zadania te winne zostać wpisane w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych. Na realizację tego programu gmina przeznaczona środki z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu. W przypadku gdy aktem przemocy towarzyszy picie alkoholu należy powiadomić gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych, która zgodnie z prawem wzywa osobę nadużywającą alkoholu i stosującą przemoc na rozmowę ostrzegawczą, informującą o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy wobec bliskich, udziela wsparcia socjalnego, psychologicznego, prawnego osobom poszkodowanym, informuje członków rodzin o możliwościach szukania pomocy w zakresie problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie, prowadzi dokumentację przypadku, a w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadamia organy ścigania.

Ponadto ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nałożyła na wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie obowiązek prawny niezwłocznego zawiadomienia policji lub prokuratora.

Zadania innych służb i instytucji

Policja

Do podstawowych zadań policji należy m.in.:

1. ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
2. inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi.
3. wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Działania chroniące osoby dotknięte przemocą w rodzinie podejmowane przez policję zgodnie z obowiązującym prawem i polegają m.in. na - podejmowaniu interwencji,

- na sporządzeniu dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa),
- zatrzymaniu osób stosujących przemoc w rodzinie (w zależności od okoliczności),
- wszczęciu postępowania przygotowawczego przeciwko osobie stosującej przemoc w rodzinie w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
- - wnioskowaniu do prokuratury o zastosowanie środków zapobiegawczych.

Osoby wzywające policję mają prawo m.in. do uzyskania od policjantów zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa, wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnej jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy, zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

Prokuratura

Osoby poszkodowane na skutek przemocy domowej, a także świadkowie mogą złożyć w prokuraturze zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publiczno-skargowym lub wnioski o ściganie przestępstwa (dotyczy to przestępstw ściganych na wniosek osoby poszkodowanej). W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo, prokuratura prowadzi bądź nadzoruje prowadzone przez policję postępowanie przygotowawcze dotyczące przemocy w rodzinie.

W uzasadnionym przypadku prokuratura może zastosować środek zapobiegawczy wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie, np.:

- poręczenie majątkowe
- poręczenie społeczne
- dozór policyjny
- nakaz opuszczenia przez oskarżonego lokalu mieszkalnego
- zakaz opuszczania kraju.

Prokuratura może nakazać oskarżonemu o przestępstwo popełnione z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej opuszczenie lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa groził. W postępowaniu przygotowawczym środek ten stosuje się na wniosek policji albo z urzędu.

Służba zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi ponieważ bardzo często

towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego, czy psychicznego. Pomoc ofiarom przemocy domowej, oprócz zadań podstawowych, takich jak np. udzielenie pomocy medycznej, obejmuje:

- poinformowanie osoby, co do których istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych wskutek użycia siły psychicznej,
- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenia wykorzystywania seksualnego, ciężkie obrażenia ciała).

Oświata

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

Pomoc w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia jest ofiarą przemocy lub przestępstwa obejmuje następujące kroki:

- przeprowadzenie rozmowy z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
- diagnoza sytuacji i potrzeb osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udzielenie kompleksowych informacji osobie pokrzywdzonej oraz jej rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, a także jej rodziny,
- zorganizowanie niezwłocznego dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Organizacje pozarządowe

Informacja o działalności lokalnych organizacji pozarządowych powinna być dostępna w każdej gminie, w przychodni, poradni, szkole, komisariacie, itp. Organizacje pozarządowe w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie organizują telefony zaufania, punkty informacyjno - konsultacyjne, ośrodki pomocy, schroniska, hostele, świetlice dla dzieci, pomoc prawną i psychologiczną, grupy wsparcia.

V. CELE, ZAŁOŻENIA ORAZ ADRESACI PROGRAMU

Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie powiatu strzyżowskiego.

Z powyższego celu głównego wynikają **cele szczegółowe**:

1. zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
3. zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Dążąc do zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, aby zrealizować cele ustawowe, w tym cele zawarte w Programie, określone zostały obszary oraz kierunki działań, a także grupy adresatów Programu:

1. **Profilaktyka i edukacja społeczna** - obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.
2. **Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie** – obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
3. **Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie** – obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc.
4. **Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie** – obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Każde z działań we wskazanych w dalszej części Programu obszarach zostało przypisane konkretnym podmiotom odpowiedzialnym za ich realizację. Opisano również wskaźniki monitorowania działań.

VI. FORMY REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Ośrodek interwencji kryzysowej

Ośrodki interwencji kryzysowej udzielają pomocy w różnorodnych sytuacjach, od kryzysów normatywnych do ostrych kryzysów sytuacyjnych. Ośrodki służą pomocą również w przypadku nadzwyczajnych zagrożeń takich jak: stan klęski żywiołowej, awaria techniczna, katastrofa naturalna, wypadek masowy. Profesjonalna pomoc udzielana w trakcie interwencji kryzysowej ogranicza bezpośrednie skutki kryzysu oraz zapobiega skutkom w odległej przyszłości.

Interwencja kryzysowa może przebiegać w różnych formach:

- kontaktu telefonicznego;
- bezpośredniego kontaktu w ośrodku interwencji kryzysowej;
- interwencji w miejscu zamieszkania lub przebywania osoby w kryzysie.

Ośrodki interwencji kryzysowej zazwyczaj prowadzą miejsca hostelowe dla osób dotkniętych kryzysem, w tym przemocą w rodzinie.

Ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Placówki te mają na celu zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i bez względu na dochód, udzielania porad i wsparcia.

W najbliższym sąsiedztwie funkcjonują finansowane ze źródeł rządowych specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, które obejmują swoim działaniem mieszkańców całego województwa podkarpackiego:

Powiat	Nazwa jednostki	Adres	Tel., e-mail
Powiat Leżajski	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Nowej Sarzynie	ul. Łukasiewicza 3 37-310 Nowa Sarzyna	17/ 2413813 sownowasarzyna@vp.pl
Powiat Leski	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie SOS w Lesku	ul. Jana Pawła II 18 B 38-600 Lesko	13/ 4927252 13/ 4927253 sos@starostwolesko.home.pl

Powiat Przemyski	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Korytnikach	Korytniki 14 37-741 Krasieczyn	16/ 6718594 kontakt@sow-korytniki.pl , dyrektor@sow-korytniki.pl
Powiat Tarnobrzegi	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gorzycach	ul. 11 Listopada 12 39-432 Gorzyce	15/ 8362370 15/ 8362869 sowgorzyce@onet.eu cwirs@onet.pl

Poradnictwo specjalistyczne

Celem funkcjonowania poradnictwa jest niesienie pomocy osobom doznającym przemocy, poszkodowanym w wyniku zdarzeń losowych, znajdujących się w sytuacjach kryzysu. W skład poradnictwa specjalistycznego wchodzi: poradnictwo prawne, psychologiczne, pedagogiczne i rodzinne.

W ramach konsultacji prawnych prawnik udziela wszelkich porad i informacji, m.in. z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów, prawa cywilnego. Konsultacje psychologiczne obejmują doradztwo, wsparcie, poradnictwo indywidualne i rodzinne oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów życiowych. Zazwyczaj świadczenia poradnictwa specjalistycznego odbywają się w punktach interwencji kryzysowej.

Interdyscyplinarne zespoły ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W skład zespołów interdyscyplinarnych, wchodzi przygotowani do skutecznego zajmowania się problematyką przemocy specjaliści z szerokiego obszaru problemu przemocy. Zadania takiego zespołu to:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, w tym zbieranie i przekazywanie informacji na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, w tym:
  - monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy, a w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, poinformowanie o tym odpowiednich służb,
  - kompleksowe zajmowanie się rodzinami, w których dochodzi do przemocy,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,

- inicjowanie działań zmierzających do podniesienia kwalifikacji osób mających w swojej pracy kontakt z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i osobami stosującymi przemoc w rodzinie – organizowanie szkoleń, konferencji itp.

Formy wsparcia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane w na terenie powiatu strzyżowskiego

Na terenie powiatu strzyżowskiego pomocą w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zajmują się takie instytucje, jak:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie ul. Parkowa 4, 38-100 Strzyżów - Ośrodek Interwencji Kryzysowej – poradnictwo specjalistyczne, usługi hostelowe, programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie

2. Ośrodki pomocy społecznej

a) GOPS w Czudcu	ul. Starowiejska 1, 38-130 Czudec	tel. 177172164
b) GOPS we Fryszaku	ul. ks. Wojciecha Blajera 20, 39-130 Fryszak	tel. 172777925
c) GOPS w Niebylcu	38-114 Niebylec 24	tel. 172773046
d) MGOPS w Strzyżowie	ul. Słowackiego 8, 38-100 Strzyżów	tel. 172761109
e) GOPS w Wiśniowej	38-124 Wiśniowa 136/1	tel. 172775049

3. Działające przy MOPS/GOPS punkty konsultacyjne ds. przemocy w rodzinie – dokładne informacje we właściwych ośrodkach pomocy społecznej
4. Interdyscyplinarne Zespoły do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działające na terenie gmin
5. Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych
6. Policja:
- Komenda Powiatowa Policji w Strzyżowie; ul. Andersa 2, 38-100 Strzyżów
  - Posterunek Policji w Czudcu; ul. M. Konopnickiej 2/1, 38-120 Czudec
  - Posterunek Policji we Fryszaku; ul. Ks. Blajera 20, 38-130 Fryszak
  - Posterunek Policji w Niebylcu; 38-114 Niebylec 182 a

Obszar 1. Profilaktyka i edukacja społeczna

Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Lp.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy w rodzinie	Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze powiatu	PCPR - OIK	2018-2025	Liczba opracowanych diagnoz
2.	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie; zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie	<p>Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, usprawiedliwiające jej stosowanie, b) opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania, c) promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę, d) promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym ochronę i pomoc dla osób doświadczających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc 	PCPR- OIK, OPS, Szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, Służba Zdrowia, NGO, Kościoł	2018-2025	Liczba lokalnych kampanii społecznych

		<p>Współpraca pomiędzy organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działań poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich.</p>	<p>PCPR- OIK, OPS, Szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, Służba Zdrowia, NGO, Kościoł</p>	<p>2018-2025</p>	<p>1. Liczba podjętych inicjatyw 2. Liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>
<p>3.</p>	<p>Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych</p>	<p>Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie</p>	<p>PCPR- OIK, OPS, Szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, Służba Zdrowia, NGO, Kościoł</p>	<p>2018-2025</p>	<p>1. Liczba opracowanych programów 2. Liczba zrealizowanych programów 3. Liczba uczestników programów</p>
<p>4.</p>	<p>Realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie</p>	<p>Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie</p>	<p>PCPR - OIK</p>	<p>2018-2025</p>	<p>1. Liczba opracowanych programów</p>

Obszar 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Cel: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą

w rodzinie.

Lp.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowywanie zasad współpracy	Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w tym: - ośrodka wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - ośrodka interwencji kryzysowej, - innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	PCPR- OIK, OPS, Szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, Służba Zdrowia, NGO, Kościół	2018-2025	1. Liczba utworzonych placówek w danym roku. 2. Zakres i rodzaj świadczonych usług. 3. Liczba osób korzystających z oferty placówek.
		Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	PCPR- OIK, OPS, Szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, Służba Zdrowia, NGO, Kościół	2018-2025	Liczba zlecanych lub wspólnie realizowanych projektów
2.	Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie	PCPR- OIK, OPS, Szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, Służba Zdrowia, NGO, Kościół	2018-2025	1. Liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych 2. Liczba lokalnych kampanii społecznych
			PCPR- OIK, OPS, Szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, Służba Zdrowia, NGO, Kościół	2018-2025	1. Liczba zajęć dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie 2. Liczba osób uczestniczących w zajęciach

3.	<p>Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie</p>	<p>Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego</p>	<p>PCPR- OIK, OPS, Szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, Służba Zdrowia, NGO, Kościoł</p>	<p>2018-2025</p>	<p>Liczba osób objętych pomocą</p>
		<p>Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc całonocnych w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej</p>	<p>PCPR – OIK, OPS, we współpracy z organizacjami pozarządowymi</p>	<p>2018-2025</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba powiatowych ośrodków wsparcia i ośrodków interwencji kryzysowej 2. Liczba miejsc w ww. ośrodkach 3. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc w ww. ośrodkach 4. ww. ośrodkach
		<p>Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie</p>	<p>PCPR- OIK, OPS, Szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, Służba Zdrowia, NGO, Kościoł</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba lokalnych telefonów zaufania 2. Czas dostępności telefonu 3. Liczba rozmów i interwencji

		<p>Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie</p>	<p>PCPR – Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej, rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze</p>	<p>2018-2025</p>	<ol style="list-style-type: none"> Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie Liczba dzieci umieszczonych odpowiednio: u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej
	<p>Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie</p>	<p>PCPR-OJK</p>	<p>2018-2025</p>	<ol style="list-style-type: none"> Liczba programów terapeutycznych Liczba osób uczestniczących w programie terapeutycznym Liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne Liczba grup terapeutycznych Liczba grup wsparcia 	
<p>4. Monitoring skuteczności działań pomocowych</p>	<p>Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą</p>	<p>PCPR-OJK</p>	<p>2018-2025</p>	<ol style="list-style-type: none"> Liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, u których przemoc ustała Liczba corocznych raportów i analiz czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc 	

Obszar 3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

Cel: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Lp.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe, a także podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także wypracowanie zasad współpracy	Ewidencjonowanie podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Przesyłanie zaktualizowanych informatorów, o którym mowa powyżej jednokom zajmującym się problemem przeciwdziałania przemocy na terenie powiatu strzyżowskiego	PCPR-OIK	2018-2025	1. Corocznie aktualizowana na stronie internetowej PCPR baza teleadresowa 2. Liczba informatorów zawierających dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych Przekazanie ww. podmiotom aktualnego informatora
2.	Interwениowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie	Aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie	PCPR-OIK	2018-2025	Liczba sporządzonych przez pracowników socjalnych formularzy „Niebieskich Kart – A” Liczba przekazanych Policji lub kuratorom sądowym informacji przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc

3.	<p>Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-educacyjnych do zaprzestania przemocy w rodzinie</p>	<p>Opracowanie ramowych programów oddziaływań korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w warunkach wolnościowych i penitencjarnych</p>	PCPR -OIK	2018-2025	Liczba edycji programów oddziaływań korekcyjno-educacyjnych
	<p>Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływań korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie</p>	<p>Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływań korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie</p>	PCPR-OIK, OPS	2018-2025	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba podmiotów realizujących programy 2. Liczba uczestników 3. Liczba osób, które ukończyły programy
4.	<p>Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań</p>	<p>Opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie</p>	PCPR-OIK	2018-2025	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu powróciły do zachowań przemocowych w rodzinie 2. Liczba osób osadzonych, poddanych oddziaływaniom, które w ciągu 3 lat zostały ponownie osadzone z uwagi na popełnienie czynu podobnego 3. Liczba programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, 2. Liczba uczestników 3. Liczba osób, które ukończyły programy

4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

z zakresu przeciwdziałania przemocy w ro-

Cel: podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększanie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Lp.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia	PCPR- OIK, OPS, Szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, Służba Zdrowia, NGO,	2018-2025	Liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU ORAZ ZASADY FINANSOWANIA I MONITOROWANIA

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą poprzez:

1. Wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
2. Podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:
  - a) zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
  - b) zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
3. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą, w tym:
  - a) udzielenie profesjonalnej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i osobom stosującym przemoc w rodzinie,
  - b) zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy, w tym zapewnienie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy,
  - c) zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą.
4. Podniesienie jakości udzielanej pomocy, w tym:
  - a) podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
  - b) zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
  - c) wzrost liczby osób profesjonalnie zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc w rodzinie.
5. Zacieśnienie systemu współpracy między instytucjami i organizacjami pozarządowymi.

Działania zawarte w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie finansowane będą ze środków budżetu państwa, powiatu oraz z dotacji celowych i środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

Monitorowanie przebiegu realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację, która obejmuje:

- wykaz instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie,
- formy udzielanej przez nie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- formy oddziaływań kierowanych do sprawców.

Wskaźniki ilościowe i ich analiza pozwolą na sprawdzenie czy podjęte działania doprowadziły do osiągnięcia zamierzonych celów.

Dyrektor PCPR w ramach sprawozdania rocznego z działalności jednostki, zobowiązany jest przedłożyć Radzie Powiatu raport z realizacji niniejszego programu.

RZEWODNICZĄCY RADY
Marek Jurzysta

